ROMÂNA CA LIMBĂ STRĂINĂ: ASPECTE TEORETICE ŞI PRACTICE PENTRU UN MANUAL DE AVANSAŢI (C1–C2)

ROMANIAN AS A FOREIGN LANGUAGE: THEORETICAL AND PRACTICAL MATTERS FOR AN ADVANCED LEARNERS' TEXTBOOK

(Abstract)

This article deals with Romanian as a foreign language from both a theoretical, and a practical perspective. Considering the fact that there are little to no available materials for advanced learners of Romanian, my main purpose here is to propose a textbook for the use of these students. My textbook observes the general criteria mentioned under the levels C1 and C2 in the Common European Framework of Reference for Languages and is in line with available textbooks for other languages spoken throughout the European Union (such as English, French or Spanish). With regard to communication vs. grammatical approaches to language teaching, I will adopt an intermediate solution, with more focus on communication (grammar being much more activated for beginners and intermediate learners).

Cuvinte-cheie: româna ca limbă străină, comunicare şi/vs. gramatică, gramatică implicită/explicită, cursanţi avansaţi.

Key-words: Romanian as a foreign language, communication and/vs. grammar, implicit/explicit grammar, advanced learners.

1. Introducere

Studiul de faţă face parte dintr-un proiect de cercetare postdoctorală, *Theory and Practice in Teaching Romanian to Students of Other Languages*, cu un grant aprobat de CNCS-UEFISCDI, cod proiect PN-II-RU-PD-2011-3-0297. Accentul va cădea pe modul în care se predă limba română străinilor înscrişi la cursurile Anului pregătitor organizat la Facultatea de Litere a

BDD-V2871 © 2015 Editura Univers Enciclopedic Gold
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 12:53:05 UTC)

Universităţii din Bucureşti. Experienţa mea în domeniu include, pe lângă cursurile de la Anul pregătitor, participarea, până în prezent, la două ediţii succesive ale Şcolii de vară „Limbă, cultură şi civilizaţie românească", găzduite de universitatea bucureşteană.

Dacă pentru nivelurile de începători există o literatură destul de bogată şi variată (mai ales în ultimii ani, când, odată cu intrarea României în Uniunea Europeană, interesul pentru studiile efectuate în ţara noastră a crescut semnificativ, după cum reiese şi din numărul de studenţi înscrişi la cursurile Anului pregătitor), cursanţii (mai) avansaţi nu au la dispoziţie decât o gamă foarte redusă de resurse. Drept care, am considerat oportun să dezvolt un manual de română ca limbă străină pentru avansaţi. Nivelul ales este C1-C2, conform Cadrului comun european de referinţă pentru limbi străine.

La nivel teoretic, mă vor interesa metodele de abordare a românei ca limbă străină (metode cu gramatică explicită vs. implicită, metode gramaticale vs. de comunicare), prezentând avantajele şi dezavantajele fiecăreia. Aşa cum am menţionat mai sus, partea practică se va fructifica prin propunerea unui manual de avansaţi, cu o structură care consider că va fi de mare ajutor tuturor celor interesaţi, după cum s-a dovedit şi în cei doi ani în care manualul s-a aflat în faza de testare.

2. Metode tradiţionale şi moderne de predare a românei ca limbă străină

Înainte de a detalia tipurile de metode, ţin să fac unele precizări referitoare la manualele existente în acest moment (o analiză similară se regăseşte într-un alt articol al meu, Geană (2012), de unde am preluat o serie de informaţii redate în această secţiune). Pe de o parte, există manualele mai vechi, care cunosc reeditări, preluări sau adaptări. În această categorie se înscrie aşa-numitul manual Brâncuş (scris de Grigore Brâncuş, Adriana Ionescu şi Manuela Saramandu), considerat de bază şi recunoscut ca atare. De orientare structuralistă, în manual predomină tiparul (uneori prea) gramatical, uzul limbii fiind adesea forţat în favoarea justificării utilizărilor strict structurale. Pe de altă parte, manualele mai „moderne" pleacă de la premisa că studenţii au deja cunoştinţe de franceză sau engleză (aceste manuale fiind bi-, tri- sau, mai rar, plurilingve). Numai că, din experienţă, cursanţii provin adesea din ţări în care nu se vorbesc limbile menţionate mai sus, ci limbi îndepărtate tipologic de română (cum ar fi limbile arabă, chineză, persană, turcă). Consider că, în unele cazuri, deşi bine intenţionate, aceste manuale pierd multe informaţii de ordin cultural şi, mai ales, intercultural.

Soluţia se găseşte la mijloc, în sensul că, deşi nu le place gramatica, studenţii au nevoie de regulile flexionare şi combinatorice pentru a putea vorbi corect româneşte. Pornind de la Krashen (1981), voi opera cu distincţia achiziţie vs. învăţare. Prin achiziţia limbajului se înţelege „interiorizarea" subconştientă a gramaticii, specifică aşadar copiilor când învaţă să vorbească

BDD-V2871 © 2015 Editura Univers Enciclopedic Gold
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 12:53:05 UTC)

(prin urmare, nu se încadrează în tematica analizată în acest articol), iar prin învăţarea unei limbi voi înţelege formularea explicită a noţiunilor de gramatică. Lucrarea de faţă are în vedere deci numai procesul de învăţare. Spre deosebire de Krashen (1981), voi presupune că procesul de învăţare a unei limbi străine implică atât formulări explicite, cât şi implicite ale noţiunilor de gramatică. Voi folosi sintagme precum învăţare explicită / învăţare implicită cu sensurile preluate din psihologia cognitivă (în special Reber (1976) şi (1993)).

Chiar dacă voi opera cu termeni precum *tradiţional* şi *modern*, în acest punct al discuţiei nu sugerez niciun sens suplimentar asociat celor doi termeni. Prin metode tradiţionale, mă voi referi la acelea bazate pe gramatică, formulare explicită a principiilor de gramatică (motiv pentru care voi folosi şi sintagma *metode explicite*). Metodele zise „moderne" sunt cele axate pe comunicare, minimizarea noţiunilor de gramatică prin organizarea acesteia folosind mijloace implicite (voi opera cu sintagma *metode implicite*). Pentru conştientizarea proceselor de învăţare, Schmidt (2001) identifică următoarele aspecte:

- intenţionalitate (învăţare incidentală vs. intenţională);
- atenţie (învăţare supravegheată vs. nesupravegheată);
- conştientizare (învăţare implicită vs. explicită);
- control (procesare automată vs. controlată).

Pe de o parte, învăţarea implicită se presupune că nu prezintă nici intenţionalitate, nici conştientizare (Elis 1994, 2009, *inter alia*). Pe de altă parte, învăţarea explicită a unei limbi implică şi intenţionalitate, şi conştientizare, cu date formale pentru identificarea structurilor specifice. După cum susţine Hulstijn (2002: 206), învăţarea explicită „este un proces conştient şi deliberat de formare a conceptelor şi de asociere a acestora" (*traducerea mea*). În analiza eficienţei celor două metode de predare (implicită şi explicită), rezultatele testelor au arătat (Ellis et al. 2009: 8) că:

- au existat dovezi clare de învăţare implicită;
- nu au existat diferenţe substanţiale între rezultatele obţinute de cele două grupe supuse diferit metodelor de învăţare;
- rezultatele obţinute de grupul supus metodelor explicite de învăţare au dovedit un grad mai mare de variaţie individuală.

Ellis (2009: 11-15) oferă câteva direcţii de diferenţiere a cunoaşterii implicite de cea explicită, neîmpărtăşind întru totul viziunea chomskyană asupra limbajului (în termenii gramaticii universale), adoptând viziunea psihologiei cognitive. Astfel:

- cunoaşterea implicită este tacită şi intuitivă, pe când cunoaşterea explicită este conştientă;
- cunoaşterea implicită este procedurală, pe când cunoaşterea explicită este declarativă;
- cunoaşterea implicită este disponibilă prin procesare automată, pe când cunoaşterea explicită este în general accesibilă numai prin procesare controlată;

BDD-V2871 © 2015 Editura Univers Enciclopedic Gold
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 12:53:05 UTC)

- exprimarea standard într-o limbă străină se bazează pe cunoaşterea implicită, dar dificultatea de a rezolva exerciţii de limbă poate avea ca rezultat încercarea studentului de a exploata cunoaşterea explicită;
- cunoaşterea implicită este evidentă numai în comportamentul verbal al studentului, pe când cunoaşterea explicită se poate verbaliza;
- există anumite limite în privinţa capacităţii majorităţii studenţilor de a deprinde cunoaşterea implicită, pe când cunoaşterea explicită este se poate învăţa în proporţie foarte mare;
- sistemele de cunoaştere implicită şi explicită ale unui student străin sunt distincte;
- exprimarea într-o limbă străină face apel la o combinaţie a noţiunilor de cunoaştere implicită şi explicită.

În cadrul proiectului, am efectuat o serie de teste pentru a verifica eficienţa metodelor implicite vs. explicite. Prezentarea detaliată se regăseşte la Geană (2012). Desigur, fiecare dintre cele două metode are şi avantaje, şi dezavantaje. Întrucât obiectivul final al cursurilor de la anul pregătitor este ca studenţii să poată să înţeleagă, să vorbească şi să scrie corect în limba română (pentru a putea urma cursuri universitare cu predare în limba română, alături de colegi români vorbitori nativi), am optat pentru o abordare mixtă: şi implicită, şi explicită. Pentru a putea veni cât mai eficient în ajutorul studenţilor, am considerat că este importantă înţelegerea exactă a punctelor forte vs. slabe ale fiecărui tip de abordare în parte.

Astfel, pe de o parte, pentru metodele explicite, punctele forte ar fi: limba română are morfologie (foarte) bogată; la predarea a două moduri verbale (conjunctiv şi condiţional optativ), valorile sunt prea legate de modalizare; lingvistica contrastivă ajută mult. Punctele slabe ar fi: studenţilor nu le (prea) place gramatica; mai ales pentru studenţii de la anul pregătitor (cei mai mulţi aleg să urmeze apoi Medicina), prea multe informaţii gramaticale se dovedesc ineficiente pe termen lung; nu toţi studenţii îşi doresc să ajungă lingvişti sau să cunoască foarte în detaliu explicaţia teoretică a fiecărei noţiuni gramaticale pe care o folosesc.

Pe de altă parte, punctele forte ale metodelor implicite ar fi: studenţii îşi îmbunătăţesc rapid abilităţile de comunicare, contextele variate şi reale i-au făcut să-şi activeze cunoaşterea implicită; repetiţia e mama învăţăturii! Dintre punctele slabe ale acestor abordări, menţionez: unii studenţi sunt timizi; studenţii provin din culturi foarte diferite, iar comunicarea, din nefericire, nu este întotdeauna o opţiune (fundalul cultural este extrem de relevant, fapt ignorat destul de mult); unii studenţi nu pot învăţa fără expunerea formală a noţiunilor de gramatică.

BDD-V2871 © 2015 Editura Univers Enciclopedic Gold
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 12:53:05 UTC)

3. Româna ca limbă străină: manual pentru avansaţi (C1-C2)

Ca obiectiv principal, manualul insistă pe învăţarea şi aprofundarea structurilor complexe ale limbii literare standard (atât în scris, cât şi în vorbire), luând în calcul diversitatea stilistică, variaţia sincronică, elementele de structură dialectală ş.a. Structural, vor fi 10 unităţi cu 4 secţiuni fiecare, urmate de cinci teste recapitulative. Metoda propusă şi adoptată merge dinspre comunicare (prin exploatarea la maximum a primelor două secţiuni) spre gramatică (secţiunea a treia). Testarea metodei a avut loc în anii universitari 2011-2012 şi 2012-2013, precum şi la Şcoala de vară „Limba română, cultură şi civilizaţie românească", în perioada iulie-august 2013 şi 2014.

Cursanţii proveneau din medii lingvistice diferite: la Anul pregătitor, de la Departamentul de limba română al Universităţii din Beijing, China, iar la şcoala de vară, din ţări precum Belgia, Bulgaria, Emiratele Arabe Unite, Franţa, Grecia, Israel, Japonia, Marea Britanie, Serbia. Toţi vorbeau deja foarte bine limba română, sarcina mea fiind de a le perfecţiona înţelegerea (partea audio) şi exprimarea (scrisă şi orală).

La sfârşitul cursului, toţi studenţii au fost rugaţi să facă o evaluare, insistând asupra aspectelor pozitive şi, mai ales, negative. La şcoala de vară, dat fiind caracterul mai puţin formal, am putut discuta mai în detaliu cu studenţii, mai ales ca mulţi aveau la bază o pregătire filologică temeinică.

Rezultatele testării metodei propuse mi-au confirmat că textele trebuie să fie, în primul rând, reale (din romane, ziare, jurnale etc.), cât mai variate şi, posibil, cât mai actuale (toţi au fost mulţumiţi să regăsească la surse texte apărute preponderent după 2010). Tematica abordată de aceste texte trebuie, de asemenea, să acopere o gamă cât mai largă şi interesantă (pentru a se putea lansa în discuţii pre- şi postlectură).

Exerciţiile audio(video) sunt mai problematice din mai multe puncte de vedere, de vină fiind, mai ales, infrastructura (sălile nu sunt bine izolate fonic, aparatura nu se poate regla corespunzător, înregistrările nu sunt întotdeauna de calitate etc.). Totuşi, au fost apreciate scurtmetrajele unor tineri regizori români sau preluările din emisiunile radiofonice sau televizate de actualitate. Din testările de la toate nivelurile de până acum, exerciţiile audio sunt cel mai greu de rezolvat şi dau cele mai mari bătăi de cap studenţilor. În manual, am optat pentru includerea unor fişiere ale radioului public, disponibile pe internet, pentru a evita problemele legate de drepturile de autor.

Structura limbii contemporane, la nivel de avansaţi, prezintă un mare interes, tocmai pentru că studenţii conştientizează necesitatea stăpânirii cu precizie a noţiunilor gramaticale. Pe lângă reluarea elementelor de morfologie (flexiune nominală, verbală etc.), de interes sunt şi formele corecte conform DOOM2, pe baza cărora am şi conceput o serie de exerciţii.

Faţă de alte cursuri RLS pe care le-au mai făcut, am fost felicitat pentru modul „european" de organizare a materiei şi de testarea finală, în conformitate

BDD-V2871 © 2015 Editura Univers Enciclopedic Gold
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 12:53:05 UTC)

cu paşaportul lingvistic european. Studenţii şcolii de vară, de altfel, au şi dat testarea pentru paşaportul european, pe care l-au promovat integral.

Desigur, pe măsură ce studenţii progresează şi au o bază solidă a gramaticii, metodele axate pe comunicare se pot fructifica mai uşor. Prin obiectivele asumate în cadrul proiectului postdoctoral enunţat în introducere, manualul pentru avansaţi reprezintă partea aplicativă a cercetării, venind să acopere o zonă exploatată insuficient în acest domeniu al limbii române ca limbă străină, anume nivelul de avansaţi (C1-C2 în cadrul european comun de referinţă).

Opţiunea pentru realizarea unui manual de nivel C1-C2 vine, aşa cum am mai menţionat, ca urmare a experienţei personale în predarea românei străinilor de la anul pregătitor organizat de Facultatea de Litere a Universităţii din Bucureşti, în care, pentru grupele de avansaţi, manualele existente pe piaţă în momentul de faţă nu răspund întru totul cerinţelor studenţilor avansaţi. Totodată, vizitele de cercetare efectuate în cadrul proiectului au arătat că lectorii de română din străinătate nu au la dispoziţie materiale suficiente pentru acest nivel, majoritatea manualelor optând pentru detalierea nivelurilor de începători. Nu în ultimul rând, succesul materialelor-suport concepute de mine în timpul Şcolii de vară „Limbă, cultură şi civilizaţie românească" (Facultatea de Litere, Universitatea din Bucureşti) m-a îndemnat să detaliez acest proiect, sub forma manualului de faţă.

Ca orientare teoretică, acest manual răspunde tendinţelor internaţionale în domeniu, în sensul că are o componentă puternică de comunicare, în care se urmăresc dezvoltarea abilităţilor de exprimare scrisă şi orală, dezvoltarea abilităţilor de ascultare şi de procesare a unui material audio, precum şi cunoaşterea în profunzime a elementelor specifice care ţin de limba, de cultura şi de civilizaţia spaţiului românesc.

În acelaşi timp, dat fiind caracterul morfosintactic adesea complex al limbii române, am optat şi pentru includerea unor exerciţii de gramatică (în sensul larg), aşa cum se regăsesc, de altfel, în toate culegerile pentru pregătirea unor teste de limbă recunoscute la nivel mondial (am folosit ca model, mai ales, manuale franţuzeşti şi englezeşti). Pentru a integra componenta culturală, se regăsesc şi diverse informaţii cu caracter metodologic, istoric, cultural şi de civilizaţie.

Aşadar, la nivel de structură, manualul se organizează în jurul a zece unităţi distincte. Fiecare unitate este de întindere aproximativ egală, urmărind sistematic fundamentarea unor abilităţi precum: înţelegerea textului scris (din domenii diverse: literatură, filozofie, presă, on-line etc.), înţelegerea textului audio (în acest manual, din cauza greutăţii obţinerii drepturilor de autor pentru realizarea unui suport audio ataşat, am optat pentru folosirea fişierelor disponibile on-line pe contul de *youtube* al postului public Radio Romania Cultural, care deţine toate drepturile aferente acestor fişiere), structura limbii contemporane (primele cinci unităţi tratează dificultăţile de la nivelul propoziţiei, iar ultimele cinci se referă la structura frazei), la care se adaugă

BDD-V2871 © 2015 Editura Univers Enciclopedic Gold
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 12:53:05 UTC)

o parte pe care am denumit-o „Extra”, în care studentului străin de nivel avansat i se prezintă diverse aspecte privitoare la limba, cultura şi civilizaţia românească.

În plus faţă de cele zece unităţi, am propus o serie de teste recapitulative, cinci la număr, prin care se urmăreşte fundamentarea cunoştinţelor acumulate până la nivelul C1-C2. Testele urmează structuri diferite, tocmai în ideea oferirii unui cadru cât mai amplu şi complex de situaţii de limbă.

La sfârşit, manualul include şi cheia exerciţiilor, prin care cursanţii îşi pot verifica răspunsurile (fie direct, fie sub îndrumarea unui profesor). Răspunsurile sunt uneori însoţite şi de scurte explicaţii teoretice, acolo unde autorul a simţit nevoia, mai ales pentru evitarea ambiguităţilor.

Se face însă menţiunea că, pentru unele exerciţii, se oferă doar o soluţie model, neexcluzându-se astfel posibilitatea ca şi alte răspunsuri să fie corecte. Este vorba aici mai ales de exerciţiile în care studenţilor li se cere să continue sau să reformuleze anumite enunţuri. De asemenea, răspunsurile la întrebările de la înţelegerea textului scris şi audio sunt orientative, în sensul axării pe informaţia conţinută, care cel mai adesea se poate exprima şi cu alte mijloace lingvistice decât cele sugerate.

Consider astfel că manualul de faţă va fi de folos tuturor celor care vor să deprindă la nivel avansat limba română, putând fi utilizat cu succes de studenţii din Anul pregătitor (mai ales în al doilea semestru), de profesorii şi cursanţii de la lectoratele de română din străinătate, de cei care organizează cursuri de română prin institute culturale, precum şi în orice alt mediu de studiu în care este necesar un manual de română pentru avansaţi.

4. Concluzii

În articolul de faţă, am prezentat rezultatele cercetării teoretice desfăşurate în cadrul proiectului postdoctoral *Teorie şi practică în predarea limbii române studenţilor străini*. Deşi abordarea teoretică şi metodele de predare au vizat toate nivelurile de competenţe din cadrul comun european de referinţă pentru limbi străine, partea practică a proiectului am decis să se axeze pe româna pentru cursanţii de nivel avansat, întrucât în literatura de specialitate nu există suficiente materiale care să acopere această latură.

Am plecat de la testarea în permanenţă a metodelor tradiţionale şi a celor moderne atât separat, cât şi intercalat. În cadrul acestor metode, repet, nu am operat cu distincţii privind calitatea acestora la modul general; astfel, o metodă tradiţională nu înseamnă automat şi una învechită, deci exclusă de la predare, şi invers, o metodă modernă nu duce automat la succes în învăţare. Avantajele metodelor tradiţionale se leagă de caracterul puternic morfologic al limbii române (care trebuie explicat sistematic), de explicarea anumitor valori de modalizare (la conjunctiv şi condiţional-optativ, de exemplu), fiind şi un domeniu unde ajută mult lingvistica contrastivă. Dezavantajele ţin mai degrabă

BDD-V2871 © 2015 Editura Univers Enciclopedic Gold
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 12:53:05 UTC)

de inapetenţa cvasigeneralã a cursanţilor faţă de gramatică, mai ales în cazul unor studenţi care nu vor urma studii filologice.

Metodele axate pe comunicare au ca avantaje faptul că studenţii îşi dezvoltă mai repede capacităţile de comunicare, multitudinea de exemple făcându-i şi să fie capabili să genereze contexte variate. Totuşi, unii studenţi sunt mai timizi şi provin din culturi în care comunicarea directă nu este chiar prima opţiune, pe când alţii îşi doresc cu disperare o structurare a informaţiilor de ordin gramatical (mai ales la nivel morfologic).

De altfel, testele pe care le-am efectuat cu studenţii de-a lungul celor doi ani în care a avut loc cercetarea postdoctorală m-au îndreptăţit să adopt o perspectivă mixtă. Astfel, pe de o parte, metodele cu gramatică explicită au dus la însuşirea acesteia de către cursanţi (cu efort mare, dar cu rezultate foarte bune), enunţurile create au demonstrat un grad mare de diversitate şi individualitate, compunerile au demonstrat resurse lingvistice temeinice şi, în cele din urmă, comunicarea s-a dovedit eficientă, corectă şi variată.

Pe de altă parte, la grupele în care am testat metodele cu gramatică implicită, studenţii au făcut un număr mare de greşeli morfologice şi de uz; pornind de la exemplele de pe tablă, studenţii au făcut enunţuri repetitive, neclare, nediversificate, ba chiar irelevante, nedovedind clar dacă au deprins implicit mecanismul morfologic exemplificat. La scrierea creativă, nu au exploatat suficient valorile modale ale verbelor la conjunctiv şi condiţional-optativ, de exemplu, ci au preferat să se rezume la contexte simple, necomplicate, cu elaborare minimă. Chiar dacă s-a îmbunătăţit cunoaşterea implicită, limba a fost folosită în general inadecvat şi/sau incorect. Astfel, am conchis că, pentru limba română, comunicarea nu se poate face fără gramatică, mai ales la nivelurile de începători. Cursanţii străini trebuie să aibă o bază solidă de morfologie pentru a putea vorbi româneşte.

Manualul propus (şi publicat între timp în 2014 la Editura Universităţii din Bucureşti), partea practică a proiectului, a avut, de asemenea, o perioadă de testare. Opţiunea pentru structurarea manualului în zece unităţi cu patru secţiuni fiecare, la care se adaugă cinci teste recapitulative cu abordări diferite, s-a impus în vederea alinierii materialelor disponibile pentru limba română ca limbă străină cu diverse culegeri şi manuale disponibile pentru alte limbi vorbite în Uniunea Europeană (engleză, franceză, spaniolă), folosind modelul paşaportului european, prin care se urmăreşte dezvoltarea celor trei competenţe majore: înţelegere (ascultare şi citire), vorbire (participare la conversaţie şi discurs oral) şi scriere (exprimarea în scris). Pe lângă acestea, am propus şi o secţiune suplimentară, denumită „Extra”, în care am prezentat diverse informaţii despre limba, cultura şi civilizaţia românească.

BDD-V2871 © 2015 Editura Univers Enciclopedic Gold
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 12:53:05 UTC)

SURSE

Brâncuş, Grigore, Adriana Ionescu, Manuela Saramandu, 2008, *Limba română – manual pentru studenţii străini*, Bucureşti, Editura Universităţii din Bucureşti.
Cojocaru, Dana, 2003, *You Can Speak Romanian!*, Bucureşti, Editura Compania.
Geană, Ionuţ, 2014, *Limba română pentru străini. Manual pentru avansaţi (C1-C2)*, Bucureşti, Editura Universităţii din Bucureşti.
Kohn, Daniela, 2009, *Puls – Manual de limba română pentru străini*, Iaşi, Editura Polirom.
Platon, Elena, Ioana Sonea, Dina Vîlcu, 2012, *Manual de limba română ca limbă străină (RLS). A1-A2*, Cluj-Napoca, Editura Casa Cărţii de Ştiinţă.
Pop, Liana, 2003, *Româna cu sau fără professor*, Cluj, Editura Echinox.

BIBLIOGRAFIE

*** *Gramatica limbii române. Vol. I. Cuvântul* (coord. Valeria Guţu Romalo), 2005, Bucureşti, Editura Academiei Române.
Avram, M., Sala, M. 2002, *May We Introduce the Romanian Language to You/Connaissez-vous le roumain/Faceţi cunoştinţă cu limba română*, Bucureşti, Editura Fundaţiei Culturale Române.
Caragiu Marioţeanu, M., Savin E. 1993, *Rumanish fur Sie*, Bucureşti, Editura Fundaţiei Culturale Române.
Casalis, Séverine, Emmanuelle Mathiot, Anne-Sophie Bécavine, Pascale Colé, 2003, „Conscience morphologique chez des apprentis lecteurs tout-venant et en difficultés", în Fradin B. et al. (dir.), *Silexicales n°3, "Les unités morphologiques", Actes du 3e Forum de morphologie de Villeneuve d'Ascq, 19-21 septembre 2002*, p. 57-66.
Creutz, Mathias, Krista Lagus, 2007, „Unsupervised Models for Morpheme Segmentation and Morphology Learning", *ACM Transactions on Speech and Language Processing (TSLP)*, vol. 4, 1.
Ellis, N. 1994, „Introduction: Implicit and explicit language learning: an overview", în N. Ellis (ed.), *Implicit and Explicit Learning of Languages* (p. 1-31), San Diego, CA, Academic Press.
Ellis, N. (ed.), 2009, *Implicit and Explicit Knowledge in Second Language Learning, Testing and Teaching. Multilingual Matters*, Bristol, Buffalo, Torronto.
Geană, Ionuţ, 2012, „Abordări gramaticale şi de comunicare în predarea limbii române studenţilor străini", în (ed. Elena Platon, Antonela Ariesan) *Noi perspective în abordarea românei ca limba străină / ca limbă nematernă*, Cluj-Napoca, Casa Cărţii de Stiinţă.
Hulstijn, J. 2002, „Towards a unified account of the representation, processing and acquisition of second language knowledge", *Second Language Research* 18, p. 193-223.
Krashen, S. 1981, *Second Language Acquisition and Second Language Learning,* Oxford, Pergamon.

BDD-V2871 © 2015 Editura Univers Enciclopedic Gold
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 12:53:05 UTC)

Pană Dindelegan, Gabriela (ed.) 2013, *The Grammar of Romanian*, Oxford, Oxford University Press.
Reber, A. 1976, „Implicit learning of synthetic learners: The role of instructional set", *Journal of Experimental Psychology, Human Learning and Memory* 2, 88: 94.
Reber, A. 1993, *Implicit Learning and Tacit Knowledge: An Essay on the Cognitive Unconscious*, Oxford, Oxford University Press.
Schmidt, R. 2001, „Attention", în P. Robinson (ed.), *Cognition and Second Language Instruction*, Cambridge, Cambridge University Press.
Wagner, Jennifer, 2007, *Acquisition of Grammatical Morphemes in English as a Foreign Language Learners*, disertaţie, Oakland University.

Ionuţ GEANĂ
Institutul de Lingvistică al Academiei Române
„Iorgu Iordan – Al. Rosetti", Bucureşti
Universitatea din Bucureşti

BDD-V2871 © 2015 Editura Univers Enciclopedic Gold
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 12:53:05 UTC)